

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku [...] Stowarzyszenia [...] z [...] O. z/s w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
z udziałem zainteresowanych C. Sp. z o.o. Ośrodek [...] Z. z/s w W. i M. D.-S.
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 marca 2016 r.,
zażalenia organu rentowego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...].
z dnia 1 lipca 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

1. oddała zażalenie,

**2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w
W. na rzecz [...] Stowarzyszenia [...] "O." w W. kwotę 120 zł (sto
dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

W sprawie z wniosku [...] Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom i Młodzieży „O.”
w W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w W., przy udziale
zainteresowanych C., Spółki z o.o. - Ośrodka [...] w W. i M. D.-S., postanowieniem
z dnia 1 lipca 2015 r. Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił skargę kasacyjną Zakładu
Ubezpieczeń Społecznych od wyroku tego Sądu z dnia 6 marca 2015 r. ze względu

na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia. Została ona oznaczona przez skarżącego jako różnica między kwotą składek należnych i opłaconych, wynosząca 1.000,37 zł.

W zażaleniu organ ubezpieczeń społecznych, nie kwestionując tej wartości, zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 i art. 398² § 1 k.p.c., podnosząc, że skarga kasacyjna jest dopuszczalna bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, gdyż została wniesiona w sprawie o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego oraz ubezpieczeniem zdrowotnym. Określenie jej przedmiotu jako kwestii podstawy wymiaru składek narusza art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. 2015 r., poz. 121 ze zm.). W szczególności skarżący wskazał, że w sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, mamy do czynienia z jednym, szeroko ujętym pracowniczym tytułem obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym. Płatnikiem składek, w myśl art. 4 pkt 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest pracodawca, zobowiązany uwzględniać w podstawie wymiaru składek za swoich pracowników także przychody uzyskiwane przez nich z tytułu umów cywilnoprawnych, o ile prace w ramach tych umów wykonują w warunkach objętych dyspozycją tego przepisu. Niemniej przedmiot sporu stanowiło wyjaśnienie czy ustalony stan faktyczny jest objęty hipotezą i dyspozycją art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i czy wobec tego należy dokonać przypisu składek, a takie określenie przedmiotu sporu w ocenie skarżącego jednoznacznie należy zakwalifikować jako ustalenie obowiązku ubezpieczenia społecznego.

W odpowiedzi na zażalenie [...] Stowarzyszenie [...] wniosło o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sprawa, w której wniesiono skargę kasacyjną nie należy do spraw wymienionych w art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c. Zapoczątkowana została odwołaniem od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydanej na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 8 ust. 2a, art. 18 ust. 1 i 1a i art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ust. 1 ustawy o

świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w przedmiocie określenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne M. D. – S., podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek Stowarzyszenia „O.”, z uwzględnieniem przychodu uzyskanego z tytułu wykonywania umów cywilnoprawnych zawartych ze spółką C. a wykonywanych na rzecz pracodawcy.

Przedmiot sporu wynika z przyjętej w art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych konstrukcji uznania osoby wykonującej pracę na rzecz własnego pracodawcy za jego pracownika, wykładanej w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego ze względu na gwarancyjny cel opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Uznaje się, że w tym przepisie pojęcie pracownika jest rozszerzone na jego dalszą aktywność w ramach umowy cywilnoprawnej, jeżeli w jej ramach świadczy pracę na rzecz swojego pracodawcy. Także więc w zakresie tej sfery aktywności uznawany jest - na potrzeby ubezpieczeń społecznych - za pracownika tego właśnie pracodawcy i płatnikiem składek z tego tytułu jest pracodawca (art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych; por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46 oraz wyroki z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 259/09, niepubl., z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 117, z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266, z dnia 18 marca 2014 r., II UK 449/13, niepubl. i z dnia 3 kwietnia 2014 r., akt II UK 399/13, niepubl.).

Umowy cywilnoprawne wymienione w art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ze względu na posłużenie się szerokim pojęciem „pracownika” pochłania łączący pracodawcę z pracownikiem stosunek pracy; nie stanowią samodzielnych tytułów obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym pracownika (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2014 r., II UK 399/13, niepubl. i z dnia 6 lutego 2014 r., II UK 279/13, niepubl.). Osoba wykonującą pracę na rzecz swego pracodawcy na podstawie umów cywilnych podlega obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu jako pracownik i na tym kwestia jej ubezpieczenia się wyczerpuje (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 marca

1997 r., I PKN 43/97, OSNAPiUS 1997 nr 24, poz. 494, z dnia 3 kwietnia 2014 r., II UK 399/13, niepubl. i z dnia 6 lutego 2014 r., II UK 279/13, niepubl.).

Ugruntowany jest w związku tym pogląd, że sprawa o opłacenie przez pracodawcę składki w wysokości równej obciążeniu umowy o pracę i zlecenia lub dzieła wykonywanego na rzecz tego pracodawcy dotyczy składki, gdyż przedmiotem postępowania jest jedynie ustalenie właściwej kwoty jej podstawy wymiaru (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2015 r., II UZ 8/15, niepubl., z dnia 19 sierpnia 2015 r., II UZ 14/15, niepubl.).

Uwzględniając, że w sprawie objętej zażaleniem wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa od 10.000 zł, Sąd Najwyższy oddalił zażalenie, jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.). O kosztach postępowania zażaleniowego orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.